USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Davida Hipšra a soudců JUDr. Tomáše Foltase a Mgr. Lenky Krupičkové v právní věci žalobce: **S. H.**, zastoupen JUDr. Matějem Šedivým, advokátem se sídlem Václavské náměstí 21, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 22. 4. 2020, č. j. 16 Az 11/2019 - 23,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

[1] Rozhodnutím ze dne 6. 2. 2019, č. j. OAM-78/ZA-ZA11-K02-2019, žalovaný zamítl žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu"), neboť žalobce je státním občanem Albánie, kterou Česká republika v souladu s § 2 vyhlášky č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon o dočasné ochraně cizinců (dále jen „vyhláška č. 328/2015 Sb."), považuje za bezpečnou zemi původu ve smyslu § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu. Žalobce neprokázal, že v jeho případě Albánii za bezpečnou zemi původu považovat nelze.

II.

[2] Žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu k Městskému soudu v Praze, který ji zamítl rozsudkem ze dne 22. 4. 2020, č. j. 16 Az 11/2019 - 23. Rozsudek městského soudu, stejně jako zde uváděná judikatura Nejvyššího správního soudu, je k dispozici na www.nssoud.cz a soud na něj na tomto místě pro stručnost odkazuje.

III.

[3] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku městského soudu kasační stížnost, ve které namítal, že městský soud chybně vypořádal námitku týkající se nezákonnosti Informace OAMP Albánie-Bezpečnostní a politická situace v zemi, kdy tento dokument představuje ústřední podklad pro vydání rozhodnutí, o který žalovaný opírá své závěry o Albánii jako bezpečné zemi původu. Postup žalovaného považuje za libovůli správního orgánu, neboť ústředním podkladem pro vydání rozhodnutí nemůže být podklad vytvořený týmž samým správním orgánem, který rozhoduje ve věci - nejedná se o nezávislý důkaz, nýbrž o předběžný či předčasný závěr správního orgánu, tj. o jeho vlastní interpretaci. S ohledem na uvedené navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení.

IV.

[4] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[5] Jednou z podmínek věcného přezkumu kasační stížnosti ve věci mezinárodní ochrany je její přijatelnost. Kasační stížnost je podle § 104a odst. 1 s. ř. s. přijatelná, pokud svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Výkladem institutu přijatelnosti se Nejvyšší správní soud zabýval například v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS, na které pro stručnost odkazuje.

[6] Nejvyšší správní soud neshledal v posuzované věci přesah vlastních zájmů stěžovatele ani zásadní pochybení městského soudu, které by mohlo mít dopad do jeho hmotněprávního postavení. Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu totiž poskytuje dostatečnou odpověď na uplatněné kasační námitky a stěžovatel ve své argumentaci nevyložil žádné důvody, které by svědčily pro odklon.

[7] Stěžovatel fakticky namítá toliko nedostatečné zjištění skutkového stavu žalovaným, a z toho pramenící nesprávné posouzení věci. K této námitce zdejší soud odkazuje na svou konstantní judikaturu, např. na rozsudky ze dne 20. 11. 2003, č. j. 2 Azs 27/2003 - 59, ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 24/2003 - 42, ze dne 25. 3. 2015, č. j. 3 Azs 259/2014 - 26, ze dne 4. 8. 2015, č. j. 6 Azs 113/2015 - 30, či ze dne 15. 1. 2015, č. j. 7 Azs 265/2014 - 17. Ve vztahu ke shromážděným podkladům pak rovněž na rozsudek ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008 - 81, podle kterého musí být užité podklady (1) relevantní, (2) důvěryhodné a vyvážené, (3) aktuální a ověřené z různých zdrojů, a (4) transparentní a dohledatelné. Žalovaný a následně městský soud při posouzení skutkového stavu vycházeli především z pohovoru se stěžovatelem a dále z Informace OAMP - Hodnocení Albánie jako bezpečné země původu ze dne 21. 5. 2018. Citovaný dokument vychází z řady odborných zdrojů (viz jejich seznam na str. 5 tohoto dokumentu), kdy se jedná o informace a zprávy jednotlivých organizací a institucí (např. Amnesty International, Evropská komise, Freedom House, Ministerstvo zahraničních věcí České republiky, Ministerstvo zahraničních věcí USA, Rada Evropy, Úřad Vysokého komisaře OSN pro lidská práva, Úřad Vysokého komisaře pro uprchlíky, Zastupitelský úřad České republiky v Tiraně), příp. informace ČTK o situaci v Albánii. Uvedené podklady splňují výše jmenované podmínky a na jejich základě byl skutkový stav zjištěn

dostatečně pro posouzení věci ve smyslu citované judikatury. V této souvislosti lze dále uvést, že s podklady rozhodnutí se stěžovatel seznámil dne 29. 1. 2019. Na výslovnou otázku správního orgánu sdělil, že doplnění podkladů nenavrhuje a neuvedl ani žádné další skutečnosti nebo nové informace, které by měl vzít správní orgán v úvahu při posouzení jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany.

[8] Oproti jiným azylovým řízením je u řízení o mezinárodní ochraně v případě bezpečných zemí původu zdůrazněno důkazní břemeno žadatelů. Jelikož se dodržování mezinárodních závazků a neporušování práv vlastních občanů u bezpečných zemí původu presumuje, leží odpovědnost za prokázání opaku právě na žadatelích. Shodný závěr Nejvyšší správní soud vyslovil již v rozsudku ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 - 70, publ. pod č. 1749/2009 Sb. NSS: „*Institut bezpečné země původu zakotvený v § 2 odst. 1 písm. a) zákona o azylu* [pozn. soudu - dnes písm. k)] *a v čl. 29 a 30 procedurální směrnice totiž stanoví presumpci nedůvodností žádostí osob přicházejících z dané země - srov. § 16 odst. 1 písm. d) zákona o azylu (...)* [pozn. soudu - dnes § 16 odst. 2]. *Jinými slovy, žadatel o mezinárodní ochranu přicházející z bezpečné země původu musí prokázat, že v jeho konkrétním případě tento stát za bezpečnou zemi původu považovat nelze, což v důsledku znamená, že musí prokázat, že mu hrozí větší riziko pronásledování nebo vážné újmy než ostatním osobám v obdobném postavení. Jak bylo uvedeno výše, obdobné podmínky nejsou u standardních žádostí o mezinárodní ochranu (minimálně, pokud jde o zkoumání podmínek pro udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu) vyžadovány, a tudíž označení určité země za bezpečnou zemi původu v podstatě zvyšuje důkazní břemeno na straně žadatelů o mezinárodní ochranu.*“ Albánie je podle § 2 vyhlášky č. 328/2015 Sb. na seznamu zemí, které Česká republika považuje za bezpečné. Bylo proto na stěžovateli, aby prokázal, že v jeho případě tato domněnka neplatí.

[9] Podle tvrzení stěžovatele tento ve vlasti neměl žádné problémy se státními orgány, ale toliko s některými členy své rodiny, kteří mu vyhrožovali kvůli jeho homosexuální orientaci. Stěžovatel se však neobrátil na policii, svoje problémy se nepokusil řešit ani přestěhováním v rámci Albánie, ale raději vycestoval do zahraničí. Nejvyšší správní soud souhlasí s městským soudem, že stěžovatel neprokázal, že v jeho konkrétním případě nelze Albánii považovat za bezpečnou zemi. Především totiž neobjasnil, proč mu nemohou poskytnout ochranu před údajnou hrozbou ze strany členů jeho rodiny orgány jeho domovského státu. Obecné tvrzení, že policisté nemají homosexuály rádi a že by mu stejně nepomohli, nemůže obstát. K obavám z pronásledování a výhrůžek ze strany soukromých osob a též k podmínkám nemožnosti domoci se náležité ochrany od státu se přitom Nejvyšší správní soud již mnohokrát vyjádřil (srov. např. rozsudky ze dne 31. 10. 2003, č. j. 4 Azs 23/2003 - 65, ze dne 18. 12. 2003, č. j. 6 Azs 45/2003 - 49, ze dne 10. 3. 2004, č. j. 3 Azs 22/2004 - 48, ze dne 11. 3. 2004, č. j. 6 Azs 8/2003 - 44, ze dne 22. 12. 2005, č. j. 6 Azs 479/2004 - 41, nebo dne 10. 2. 2006, č. j. 4 Azs 129/2005 - 54). Jestliže stěžovatel vyjádřil obecnou nedůvěru v justiční systém v zemi jeho původu, k tomu Nejvyšší správní soud připomíná, že podle konstantní judikatury pouhou nedůvěru občana ve státní instituce ve vlasti nelze podřadit pod důvody pro udělení mezinárodní ochrany (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 3. 2004, č. j. 5 Azs 7/2004 - 37, a ze dne 21. 11. 2003, č. j. 7 Azs 13/2003 - 40).

[10] Nejvyšší správní soud tak dospěl ke stejnému závěru jako žalovaný i městský soud, tedy že stěžovatel neuvedl žádné konkrétní skutečnosti, z nichž by bylo možno usuzovat na hrozbu pronásledování v zemi původu a tedy nepovažovat Albánii ve vztahu k jeho osobě za bezpečnou zemi původu. Žalovaný i městský soud se věcně, srozumitelně a přezkoumatelně vypořádali se stěžovatelovými tvrzeními a obstarali dostatek informací za účelem náležitého zjištění skutkového stavu. Nejvyšší správní soud připomíná, že označení Albánie za bezpečnou zemi původu přeneslo břemeno tvrzení a břemeno důkazní na stranu stěžovatele, že Albánii za bezpečnou zemi ve vztahu k jeho osobě považovat nelze; rozsah a obsah jím sdělených informací však v daném případě neodůvodňoval přijetí závěru, že by pro stěžovatele Albánie bezpečnou zemi původu skutečně nepředstavovala.

[11] Je třeba poukázat rovněž na to, že stěžovatel o udělení mezinárodní ochrany nepožádal bezprostředně po svém příjezdu na území České republiky, kam přijel již v říjnu 2018. O udělení mezinárodní ochrany požádal až dne 21. 1. 2019 za situace, kdy byl trestním příkazem Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 23. 12. 2018, sp. zn 5 T 127/2018, pravomocně shledán vinným ze spáchání úmyslného trestného činu podle § 337 odst. 1 písm. b) zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a byl mu uložen trest odnětí svobody podmíněně a současně trest vyhoštění (viz opis z rejstříku evidence trestů ze dne 23. 1. 2019 založený ve správním spisu). Následně byl stěžovateli vydán výjezdní příkaz s platností od 10. 1. 2019 do 23. 1. 2019. Lze proto předpokládat, že o udělení mezinárodní ochrany požádal, aby si legalizoval svůj pobyt na území České republiky a vyhnul se tak trestu vyhoštění. V jeho jednání tak lze spatřovat účelovost (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 2. 2006, č. j. 4 Azs 129/2005 - 54, a ze dne 29. 6. 2005, č. j. 4 Azs 519/2004 - 83).

[12] Na závěr Nejvyšší správní soud pro úplnost dodává, že prostřednictvím azylového řízení nelze žádat o legalizaci pobytu v České republice, neboť pro takový účel obsahuje právní řád České republiky jiné nástroje, konkrétně instituty podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 11. 2004, č. j. 7 Azs 117/2004 - 57). Stěžovatel si nemůže zvolit využití institutů zákona o azylu namísto institutů zákona o pobytu cizinců, neboť mezinárodní ochrana je specifický institut sloužící jako štít lidem, kteří byli ve své vlasti pronásledováni či ohroženi vážnou újmou, nikoli univerzálním nástrojem pro legalizaci pobytu. Právě instituty právní úpravy pobytu cizinců na území České republiky jsou určeny pro případy tohoto druhu, když stěžovatel ve správním řízení sám uvedl, že usiluje o legální pobyt v České republice. Pokud má stěžovatel zájem setrvat v České republice a žít zde, je třeba, aby o to usiloval prostřednictvím institutů zákona o pobytu cizinců.

[13] S poukazem na shora uvedené důvody Nejvyšší správní soud odmítl kasační stížnost jako nepřijatelnou podle § 104a s. ř. s.

[14] Výrok o nákladech řízení o kasační stížnosti se opírá o § 60 odst. 3 větu první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

pokračování

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. listopadu 2020

Mgr. David Hipšr
předseda senátu